

กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

ณัฐภูมิ ธีรประเมศวร^{1*} วินัย ทองภูบาล² สมาน อัสวภูมิ³

¹นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

*Corresponding author e-mail: teerapornamet@gmail.com

(Received: 18 October 2023, Revised: 19 November 2023, Accepted: 21 November 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และ เพื่อประเมินกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 278 คน ได้มา โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า $PNI_{modified}$ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสภาพที่เป็นจริงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ความเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล และการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัล ด้านการพัฒนาความคิดรวบยอด การพัฒนาตนเองรายบุคคล และด้านการพัฒนาการรับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน ส่วนผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์; ภาวะผู้นำดิจิทัล; โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

The Digital Leadership Development Strategy Of School Directors Under Primary Educational Service Area In Khon Kaen

Nattawut Teeraporamet ¹ Winai Thongpuban ² Saman Asawapoom ³

¹Doctoral Degree of Philosophy in Educational Administration, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

²Lecturer of Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

³Lecturer of Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: teeraporamet@gmail.com

(Received: 18 October 2023, Revised: 19 November 2023, Accepted: 21 November 2023)

ABSTRACT

The objectives of this research were to study basic information of The Digital Leadership Development Strategy of School Directors, to develop the Digital Leadership Development Strategy of School Directors, and to evaluate the the developed strategies. The research was multiphase mixed methods. The questionnaire, an interview form, and an evaluation form were used for data collection. A sample consisted of 278 from school directors, and a target group included 25 experts, selected by purposive sampling. Mean, Standard Deviation and Priority Needs Index modified were used for data analysis. The basic information for the development of the Digital Leadership Development Strategy of School Directors found that the overall present states were at high levels, and the overall desirable states were at the highest level. The first three highest values of Priority Needs Index modified were Creating a digital learning culture, Digital professional, and Digital Vision. The Digital Leadership Development Strategy of School Directors consisted of 5 Strategies: 1) Skill Development 2) Conceptual Development 3) Individual Development, and 4) Peer Feedback. And the strategies evaluation revealed that the Digital Leadership Development Strategy of School Directors were perceived as high suitability, and feasibility.

Keywords: Strategy; Digital Leadership; Primary School in Khon Kaen

บทนำ

ยุคดิจิทัลเป็นยุคสมัยที่รัฐมีแผนการพัฒนาในระดับประเทศที่สอดคล้องกันระหว่างทุกหน่วยงาน รัฐบาล เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสื่อสาร ที่มีความเร็ว ในการสื่อสาร ส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ในโลกที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว (พระราชูธ ปัญญาวิโร, 2561) เป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็ว ในการติดต่อสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลต่างๆ หรือสื่อมีเดียต่างๆ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึง และส่งต่อได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559) ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ นาฬิกา เป็นต้น สามารถเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างกัน สามารถประมวลผลนำเสนอได้อย่างสะดวก และรวดเร็วเสมือนคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ รวมทั้งการที่คนเกือบทุกคน และทุกวัยต่างมีเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวันเหล่านี้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) จึงทำให้โลกยุคดิจิทัลมีลักษณะเป็น 1) โลกที่ไร้พรมแดน หมายถึงการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และสารสนเทศได้ทุกที่ทุกเวลาอย่างไม่มีขอบเขต 2) โลกที่แคบลง หมายถึงการเดินทางติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) โลกที่หมุนเร็วขึ้น หมายถึง วิถีความเป็นอยู่ที่สะดวกและหลากหลาย สามารถทำกิจกรรมในช่วงเวลาหนึ่งๆ ได้มากกว่ายุคที่ผ่านมา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2558)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2564) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ปฏิรูปประเทศไทยสู่ดิจิทัลไทยแลนด์” ยุคที่ประเทศไทยสามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรม ข้อมูลทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยมีเป้าหมาย คือการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันก้าวทันเวทีโลก ด้วยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิต การบริการ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562) กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ความเจริญก้าวหน้าแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สภาพสังคมโลกเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมดิจิทัล มีการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการความก้าวหน้าของชีวิตในทุกๆ มิติเป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของคนในสังคมอย่างทั่วถึง คนส่วนใหญ่ใช้เวลาในแต่ละวันไปกับกิจกรรมทางสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ระดับความสนใจในการเรียนรู้ทางวิชาการ ความรับผิดชอบการมีปฏิสัมพันธ์ ทักษะสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่นลดน้อยลง จึงเป็นเหตุให้การจัดการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดจุดเน้นและประเด็นพัฒนาหลักหลายด้าน โดยด้านที่สำคัญ คือ ด้านการพัฒนาคน มีจุดเน้นในการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย การพัฒนาทักษะสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การเตรียมความพร้อมของ

กำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคตอย่างสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษานำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big Data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครูผู้สอน ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) โดยในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษามีความจำเป็นต้องเข้าใจบริบทขององค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอกทางเทคโนโลยีที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการบริหารงาน ล้วนส่งผลทำให้ผู้เรียน การเรียนรู้ ครูผู้สอน เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงหมายถึงการนำของผู้บริหารองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีพฤติกรรมสามารถนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เทคโนโลยีดิจิทัลมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้านต่างๆ ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิด

ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร อาริยา บุญสม (2556) ผู้นำที่มีความสามารถ ทักษะการบริหารพฤติกรรมเหมาะสมจึงยังไม่เพียงพอ แต่ต้องมีทักษะการคิด หรือนำความคิดของคนอื่นมาประยุกต์ใช้พัฒนานตนเองที่ชัดเจน และแนวทางนั้นควรเป็นแนวทางที่เหมาะสมมีคุณค่าสะท้อนทิศทางและเป้าหมายองค์กรที่ชัดเจน ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2555) การบริหารสถานศึกษาผู้บริหารต้องมีทักษะการบริหาร 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านความคิดรวบยอดและทักษะด้านมนุษย์ คือ ความสามารถในการสร้างความร่วมมือในองค์กร การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น การกระตุ้นกลุ่มคนในองค์กรให้มีส่วนร่วมและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555) ได้กล่าวว่าผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีทักษะในการบริหารคนและงาน ซึ่งทักษะในการบริหารคนเกี่ยวข้องกับทักษะด้านมนุษย์ ซึ่งต้องใช้ทักษะที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น นั่นคือ ทักษะด้านอารมณ์ (Soft Skills)

สอดคล้องที่กล่าวว่าทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนทำงานได้แต่ทักษะด้านอารมณ์ (Soft Skills) จะเป็นปัจจัยทำให้คนทำงานได้ดีขึ้น หากผู้นาองค์กรใดให้ความสำคัญกับทักษะทั้งสองด้าน คือ ด้านทักษะการทำงาน (Hard Skill) และด้านภาวะความเป็นผู้นำ (Soft Skill) องค์กรนั้นจะพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ทุกระดับ (Tang K.N., 2012) ผู้บริหารสถานศึกษา จึงถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนองค์กร ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง (จันทร์นา แสนสุข, 2559) จากการประเมินทักษะภาวะผู้นำดิจิทัล มีองค์ประกอบสำคัญที่ควรมีได้แก่ 1) การรู้ดิจิทัลโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์เนื้อหา 2) วิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยการสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน 3) การประชาสัมพันธ์ โดยสนับสนุนให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัล 4) การแสดงตนเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการสนับสนุนบุคลากรอย่างจริงจัง 5) การสื่อสารถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้บุคลากรนำไปปฏิบัติ 6) การปรับตัว การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน 7) ความตระหนักในตนเอง สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และ 8) การรับรู้ทางวัฒนธรรม การสื่อสารและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Sullivan, 2017)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น มีการบริหารจัดการด้านการศึกษาโดยใช้แนวทางการบริหารตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 4) การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และ 5) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโดยนโยบายด้านที่ 3 นั้นมีตัวชี้วัดในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้านการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) การเรียนการสอนแบบดิจิทัล (Digital Pedagogy) และทักษะสื่อสาร ทั้งยังส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพมีศักยภาพและมีคุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา เปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตัดสินใจ

และสามารถวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักผ่านโซเชียลมีเดีย สามารถกระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และสามารถร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการทัศน์ใหม่ของการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ด้านกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา การประยุกต์ใช้ในการวางแผนการบริหารสถานศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 976 คน
 - 1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 278 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรูปแบบ จำนวน 25 คนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. สภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น 2. กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น 3. ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

4. ขอบเขตเนื้อหา

3.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ได้แก่ 1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2. การรู้ดิจิทัล 3. การสื่อสารดิจิทัล 4. การประชาสัมพันธ์ 5. ส่วนร่วมและการเรียนรู้ของผู้เรียน 6. การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน 7. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ และ 8. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล

3.2 องค์ประกอบของกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์

3.3 กลยุทธ์การพัฒนาการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม 2. แบบสัมภาษณ์ 2. ร่างกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น 3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ 4. แบบสอบถามเพื่อประเมิน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการในสองลักษณะ คือ การเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ และการเก็บข้อมูลโดยการประชุมเชิงผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 การเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ

5.1.1 ผู้วิจัยประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอเข้าทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาองค์ประกอบในของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

5.1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการประสานและเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งด้วยตนเอง

รับและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และทางออนไลน์ จำนวน 278 ฉบับ ได้กลับคืนมา 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.2 การเก็บข้อมูลโดยการประชุมอิงผู้เชี่ยวชาญ

5.2.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมสนทนากลุ่มและนำเสนอร่างกลยุทธ์การพัฒนาการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เสนอต่อที่ประชุม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ วิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะ ร่างกลยุทธ์และปรับปรุงร่างกลยุทธ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การประชุมอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะข้อมูล เพื่อนำประเมินด้วยความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นและความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1.1 สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วม รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล

1.2 สภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วม รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล

1.3 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น พิจารณาจากค่า $PNI_{modified}$ โดยเรียงลำดับด้านจากค่ามากที่สุดไปค่าน้อยที่สุดดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การรู้ดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล 4) การเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล ($PNI_{modified}=0.09$) 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ($PNI_{modified}=0.08$) 6) การประชาสัมพันธ์ 7) การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ($PNI_{modified}=0.06$) และ 8) การมีส่วนร่วม ($PNI_{modified}=0.05$)

2. การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ภาวะผู้นำดิจิทัล ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การรู้ดิจิทัล 3) การสื่อสารดิจิทัล 4) การเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ส่วนที่ 2 วิธีการพัฒนภาวะผู้นำ ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะดิจิทัล 2) การพัฒนาความคิดรวบยอด 3) การพัฒนาตนเองรายบุคคล 4) การพัฒนาการรับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน

3. การประเมินกลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น พบว่า

3.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น พบว่ามีความเหมาะสม โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น พบว่ามีความเป็นไปได้โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น พบประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล มีสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น มีการสร้างบรรยากาศการทำงานให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ปลุกจิตสำนึกทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้กับทุกคนสถานศึกษา การสร้างความเข้าใจภายในสถานศึกษา ระดมความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่ม้อย(2562) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

1.2 จากการศึกษาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{modified}) ของกลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น พบว่า การสื่อสารดิจิทัล การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ และการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด อาจเนื่องมาจากการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ต้องการมีทักษะในการใช้

สื่อดิจิทัลในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ ส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีทักษะการรู้เท่าทันในโลกดิจิทัล เช่น การปฏิบัติตามนโยบาย กติการมายาห์ และระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต การประเมินความถูกต้องและการสังเคราะห์ข้อมูล การผลิตสื่อสร้างสรรค์ ออกแบบบทเรียนออนไลน์ และมีความต้องการงบประมาณรองรับในการนำเทคโนโลยีมาดิจิทัล มาใช้อย่างครอบคลุม ทั้งงบประมาณด้านอุปกรณ์และบุคลากรผู้ดูแลระบบ สอดคล้องกับ Sheninger, E. (2014) กล่าวว่า การปรับวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม เมื่อนักบริหารการศึกษาเข้าใจบทบาทหลักการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาแล้ว การเริ่มด้วยกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนขั้นตอนต่อไปคือ การปรับสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและมีความสอดคล้องกับโลกแห่งความจริง โดยนักบริหารการศึกษาจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้

2. การพัฒนากลยุทธ์กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น โดยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลการรู้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล ความเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล และ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญในการทำให้นักบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในการศึกษาผ่านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล เป็นด้านที่สำคัญที่เป็นอันดับแรกในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาหรือจัดหาระบบเทคโนโลยีที่ต้องการนำเข้ามาใช้ในสถานศึกษา โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์และคัดเลือกด้วยวิธีการที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ แนวคิดของ จันทนา แสนสุข (2559) กล่าวว่า การพัฒนาผู้บริหารในการสร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัล ต้องมีการสร้างกลยุทธ์และมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

2.3 การรู้ดิจิทัล เป็นด้านที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้มีแค่ในหนังสือเพียงอย่างเดียว มีการค้นหาความรู้ในโลกดิจิทัล และเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน ในการนำสื่อดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กร สอดคล้องกับ จันทนา แสนสุข (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมิน การใช้การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์เนื้อหาที่ด้านดิจิทัล

2.4 การสื่อสารดิจิทัล เป็นด้านที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนาทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ สามารถแยกแยะพื้นที่ออนไลน์สาธารณะกับพื้นที่ออนไลน์ส่วนตัวได้อย่างเหมาะสมและสามารถใช้วิธีการจัดการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุขญา โกมลวานิช (2563) กล่าวว่า การสื่อสารดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อดิจิทัล และการสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล

2.5 ความเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล เป็นด้านที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีทักษะการรู้เท่าทันในโลกดิจิทัล เช่น การปฏิบัติตามนโยบาย กติการมายาห์ และระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต การประเมินความถูกต้องและการสังเคราะห์ข้อมูล การผลิตสื่อสร้างสรรค์ ออกแบบบทเรียนออนไลน์ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีคุณธรรม จรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การสื่อสารที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้อง ปลดภัย สอดคล้องกับ ชีวิน อ่อนลออและคณะ (2563) กล่าวว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล จะต้องส่งเสริมการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความเชื่อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยี มีความคิดต่อองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งปัญญา และพัฒนาความสามารถใหม่ๆ เต็มใจทดลอง ด้วยความอยากรู้อยากเห็นทางปัญญา และคิดค้นนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการบริการใหม่ๆ พัฒนาความคล่องตัว ความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพทางดิจิทัลและ การสร้าง ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

2.6 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ เป็นด้านที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล ต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนผู้ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน โดยเน้นปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง สอดคล้องกับ ปกรณ์ ลีสกุล (2561) ได้กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในองค์กร จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างทั่วถึง ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้โอกาสทดลองโครงการใหม่ๆ และมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

3. การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ทุกด้าน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารการศึกษาควรนำกลยุทธ์ และแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป็นนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้โรงเรียนนำไปกำหนดในแผนปฏิบัติการ

1.2 ผู้บริหารควรนำกลยุทธ์ แนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น ไปกำหนดเป็นโครงสร้างหรือกิจกรรมเพื่อนำสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

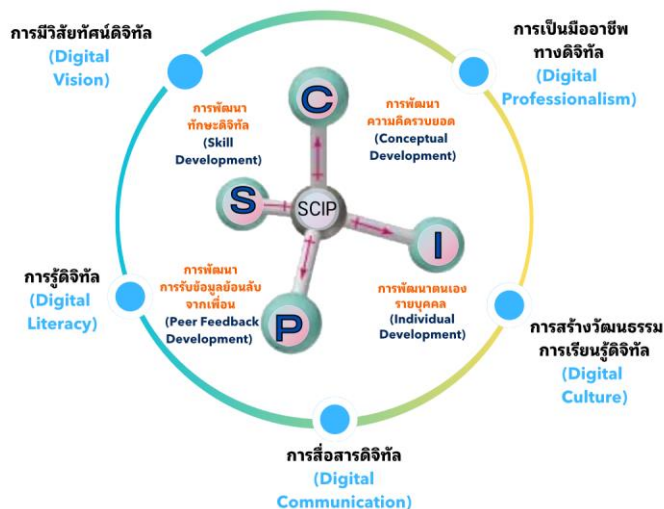
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามกรอบแนวคิดการพัฒนภาวะผู้นำ

2.2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ถึงแม้ว่าข้อมูลจะได้มาจากการวิเคราะห์แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แต่หากต้องการรายละเอียดเชิงลึก ควรมีการลงพื้นที่เพื่อเจาะลึกเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียนได้อย่างชัดเจน

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการนำกลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นตามกรอบแนวคิดการพัฒนภาวะผู้นำสู่การปฏิบัติจริง

องค์ความรู้ใหม่

กลยุทธ์การพัฒนภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น (SCIP Strategy)

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา แสนสุข. (2559). *ภาวะผู้นำ Leadership*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ทริบเพิล กรุ๊ป.
- ชีวิน อ่อนละอ และคณะ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับนักบริหารการศึกษา. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 10(1), 108-119.
- ปกรณ ลีสกุล. (2561). *Leadership in Digital Era: ภาวะผู้นำในโลกดิจิทัล*. (ออนไลน์) อ้างเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2564. จาก <https://today.line.me>
- พระราชวุฒิ ปัญญาชีโร. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาศาสนาเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. (2555). *ออกแบบผู้นำการศึกษาใหม่: ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. ตาตา พับลิเคชัน.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2558). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4), 216-224.
- _____. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขญา โกมลวานิช. (2563). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. (ออนไลน์) อ้างเมื่อ 2 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.obec.go.th>. จาก <http://www.trueplookpanya.com>.
- อารียา บุญสม. (2556). *อิทธิพลเชิงสาเหตุของผลงานขององค์กรต่อการเลือกผู้นำจากเพศ และการรับรู้ความเหมาะสมของผู้นำ โดยมีลักษณะนิสัยของผู้นำในอดีตเป็นตัวแปรกำกับ*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 2 ตุลาคม 2564.
- Sullivan, L. (2017). *8 skills every digital leader need*. (online) Retrieved November 25, 2021. form <https://www.cmswire.com>
- Sheninger, E. C. (2014). *Digital leadership: changing paradigms for changing times*. United States of America: Corwin.
- Tang, K.N. (2012). *Soft skills development for higher education institute*. Paper presented for special seminar Faculty of Education, Khon Kaen University.